

Gbouŋ nba ki Pɔɔl din sɔb ki tur ROM TEEB nae na

Ki jiin Rom teeb gbouŋ na po

Pool din sɔb gbouŋ na ki tur Rom doo teeb, a lin ŋamm sɔnue, ki wun baar gɔn Yiisaweira nba be leŋ. U lor din tee wun tun nan leŋ Yiisaweira nae waama, li poor po bin sommo ki wun saan Speenn tiŋ ni.

¹ Min Pɔɔl-e sɔbin gbouŋ na. N tee Yiisa Masia toontunnɔe, ki u yiinin a n teen u toonii, ki Yennu gannin a n mɔont u barŋanii na.

² Yennu din dɔŋ senn u mɔsonn barŋanii maŋ poewa, ki u sokiniinba din mɔontir u mɔsonn maŋ, nan laa sɔb u kasii gbouŋ ni na.

³ Barŋanii maŋ want u Bija poe; ŋɔɔe tee ti Yomdaano Yiisa Masia; waa teen nisaarik yoo nba, ki bi marɔ ki u tee Defid yaaboonn, ⁴ ki Yennu Seyeen wann nan paŋ nan u set tee Yennu Bija, u kuunfiiru paake. ⁵ U paake ki Yennu ninbatinu be n paak ki te ki n tee u toonii, ki n jii u sann ki saan ni booru kur boor, ki te ki bi teeu yada ki saak u mɔb; ⁶ ki i mun be daansiab nba ki Yiisa Masia gannib na kann ni.

⁷ Li paak ki n sɔbin gbouŋ na ki teen yimm nba be Rom doo ni, ki Yennu looni ki ganni a yin teen u mɔŋ niib na. Ti Baa Yennu

nan ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaun nan parmaasir-ii be nani.

Pool nba teen Yennu niipoouk biajinba

⁸ Sinsinn, n teen Yennu niipoouk Yiisa Masia sann ni, i kura paak, kimaan tingbouŋ na teeb kur gbia i yada po. ⁹ Yennu tee n siara daano nan n ki mi nyik Yenmiaru i kura paaki. Ŋooe ki n waau nan n par kura, ki moontir barŋanii nba jiin u Bija po na. ¹⁰ N meio a li-i tee u loommie li kan yukir ki n saa baar i boor ki goŋi, ¹¹ kimaan n mantik loon ki n sommi ki yin gaar Yennu Seyeen piinsiare, ŋanne saa te ki yin set fanu kii mok paŋ u weiu ni. ¹² Maa want linba tee a min nan yimm nba teen yada biajinba na, ti sii koont leeb para, ti yada teenu na paake.

¹³ N naa waas, n loon yin bann nan n yabir nan taar munŋaa nawa a n baar goŋi, ŋaan ki siar goŋin mokmok nan motana, ki n ki fit goŋini. N loon ki n te ki niib nba be i boor na n wei ti Yomdaano nan maa daan teen biajinba nileebsinsuuk ni na. ¹⁴ Li kpaa talas ki n bet niib kura barŋanii na po, binba mok yan, nan binba ki mok yan, nan binba mok ninyentir nan binba ki mok ninyentir. ¹⁵ Li paak ki n ninbinn mon bonchiann a n moont barŋanii maŋ ki tur yimm nba be Rom doo ni na.

Yiisa barŋanii na nba mok paŋ biajinba

¹⁶ Fei ki mokin nan ki n moont barŋanii maŋ, kimaan li tee Yennu paŋ nba tint wunba kur teen Yiisa yadae; sinsinn li tee Juu teeb yare, ki bia tee booru kur yar. ¹⁷ Barŋanii maŋ want nan Yennu yeen a niro tee niŋano u toonn,

yada teenu paake; nae nyii paanu ki tur binba teen Yiisa yada, nan laa sob Yennu gbouŋ ni biaŋinba na a, “Wunba teen niŋanɔ Yennu boor, u yada paak, li daanɔe mɔk manfoor nba kaa gbennu.”

Nisaarii kur nba mɔk biit biaŋinba

¹⁸ Yennu wann nisaarii a u donn wutoor bi paak, kimaan bi tuun toonbiit ki ki waa u sɔnu, ki bi biit sɔnii maŋ te ki niib ki bant u barmɔnii. ¹⁹ Yennu donn wutoor, kimaan nisaarik nba sii fit mi u po biaŋinba, ŋanne fiit ki be paanu ni, kimaan ŋɔɔ Yennu mɔŋ mɔŋe fiitir ki wannib. ²⁰ Yoo nba ki Yennu din nan durinya na mɔkmɔk nan mɔtana, u naamii maŋ nie ki bi bann u benu nba ki nisaarik ninbinn ki fit laat na, ki bia mi nan u mɔk paŋ nba kaa gbennu, ki set tee Yennu. Li paak, bi ji ki mɔk yaak Yennu tɔonn ki saa yet a bi ki mi bi biiti. ²¹ Bi mi Yennu, ŋaan bi ki teenɔ baakir nba ki u yen na, bi bia ki teenɔ niipoouku. Bi mɔk jatdudukit, bi yan ki yenti, ki bia ki mɔk nyɔɔti. ²² Bi yaa bi mɔk yame, ŋaan tee jatit; ²³ baa bo sii jiantir Yennu nba tun be na, bi ki saki, ŋaan jiantir yennii nba ki niib namir, ki li naan nisaarii, koo nɔɔnii, koo bonkobit, koo bonfurinkaa na.

²⁴ Li paak ki Yennu nyikib, ki bi tuun toonbiit nba ki bi para loon, ki dint bi mɔŋ fei, ŋamm nan bi leeb gbanant toona ni. ²⁵ Bi jii linba tee Yennu barmɔniie ki lu, ŋaan sak faak, ki lebit ki jiantir linba tee Yennu naamii, ŋaan nyik Yennu mɔŋ mɔŋ, wunba yen baakir kur mɔkmɔk nan yoo nba kaa gbennu na. Mamɔmm.

²⁶ Li paak ki Yennu nyikib, ki bi tuun bi mɔŋ loomm nba mɔk fei, ki bi poob nyik bii dɔɔ nan jab ŋaan ŋmat ki dɔɔ nan bi leeb; ²⁷ ki jab mun nyik bii dɔɔ nan poob ŋaan ŋmat ki dɔɔ nan bi leeb, ki bi niɔŋ be bi leeb ni bonchiann, ki jab tee bonsia nba mɔk fei nan bi leeb, li paak ki bi laat tubdatu nba jaŋ nan bin gaar bi gbanant ni, bi biit maŋ paak.

²⁸ Nisaarii nba din ki loon bin bann Yennu na, li paake ki Yennu nyikib nan bi dudukbiit, ki bi tuun toona nba bi bonchiann. ²⁹ Ki biit kur be bi ni, ki bi gbee nan biit nan nianchiɔŋ nan yanbɔmm nan funfunbiit nan nikpinu nan kunkɔna nan fai nan dudukbiit, ki bia tee sanjaanjanna; ³⁰ ki piak biir bi leeb, ki ki loon Yennu, ki sukii bi leeb, ki mɔk garuk ki dont bi mɔŋ, ki bia ŋamii dukii biit sɔnii, ki ki teen bi naanba nan bi baanba baakir. ³¹ Bi bia ki mɔk yansian bi ni; bi ki waa bi mɔsona biaki; bi ki mɔk lomm koo ninbatinu nan bi leebi. ³² Bi mi nan Yennu sennu wann nan binba tuun linba na booru, bi nyɔɔt tee kuume, ŋaan bi lek kpan tuun ŋanne, ki bia mɔk parpeenn nan binba tuun li toonbooru mun.

2

Yennu buut labaar

¹ Li paak, fin nba want a lɔɔ biit, a ki mɔk sɔnu, kimaan faa want a lɔɔ biit na, li want nan a mɔŋ mɔŋ mɔk biit, kimaan faa want a lɔɔ biit na, a mɔŋ mun tuun nnae. ² Ti mi nan Yennu tan saa bu binba tuun nna na buuta; ki u buut maŋ tee barmɔniie. ³ Faa want leeb nba tuun biit bianinba, ŋaan mun tuun nna

na, a dukii Yennu kan dat a tubiri-i? ⁴ Koo a yisin loonchiɔŋ nan sukuru bonchiann nba ki Yennu mɔk nant nae-e? A ki mi nan Yennu mɔk burchint nana a wun te ki a nyik a biit na ŋaan kii be fanue-e? ⁵ Ŋaan a par wakii, ki a lek ki sak nan fan nyik toonbiit tumu, li paak, a pukii a mɔŋ tubdatu nba ki a tan saa la, daar nba ki Yennu wutoor saa nyi paanu, ki u saa bu niib buut nan barmɔnii nae; ⁶ kimaan soɔ kur saa la nyɔɔt, u toona nba tee biaŋinbae. ⁷ Nisiab mɔk mintir ki tuun toonŋana ki loon Yennu n pakib ki turib nyɔɔt nan manfoor, ŋamme set saa la manfoor nba ki mɔk gbennu. ⁸ Ŋaan binba mɔk kunkona, ki ki sak barmɔnii na, ŋaan tuun toonbiit, Yennu wutoor saa do bi paaka. ⁹ U saa jii biak nan mukisuk ki tur nisaarii nba kur tuun toonbiit na; Juu teeb nae saa la tubdatu sinsinn na, ki binba ki tee Juu teeb na n mun bia la; ¹⁰ ŋaan Yennu saa jii paku nan baakir nan parmaasir ki tur binba kur tuun toonŋana na; Juu teebe saa sint gaar, ki binba ki tee Juu teeb na n mun bia gaar; ¹¹ kimaan Yennu ki mɔk ningannii.

¹² Binba kur ki mi Yennu sennu ki tuun toonbiit na, bi saa kpo bi toonbiit tumu na paake, li ki tee baa ki dia sennu maŋ na kaa. Binba kur mi Yennu sennu, ŋaan tuun toonbiit na, Yennu saa jii sennu maŋe ki bu namm. ¹³ Binba gbia sennu na, ŋamm kaa tee niŋamm Yennu boori, ŋaan binba tuun biaŋinba ki sennu na wann na, ŋamme tee niŋamm u boor. ¹⁴ Binba ki tee Juu teeb na, bi ki mɔk sennu na, ŋaan bi-i tuun sennu na

nba wann biaŋinba nan bi tiɔŋ yamie, bi mɔk bi tiɔŋ sennu bi para ni, nan baa lek ki mɔk sennu maŋ nawa. ¹⁵ Baa tuun biaŋinba na want nan sennu na nba yaa biaŋinba na be bi para ni, ki bi dudukit mun wantib linba ŋan nan linba ki ŋan, kimaan sianyoo bi dudukit tuu tan sak bi toon-yena nan li ŋan, ŋaan yosau bi dudukit n bia yêt bi toonlia nan li ki ŋani. ¹⁶ Tɔn, li tan sii tee nnae daar nba ki Yennu saa bu niib kur para ni buut Yiisa Masia paak, nan maa mɔontir barŋanii maŋ biaŋinba na.

Ki jiin Juu teeb nan sennu na po

¹⁷ Gotir, a yi a mɔŋ Juu nirɔe, ki mɔk parbifaant nan sennu na tee a yare, a li paak a tee Yennu yɔɔe, ¹⁸ ki mi linba ki Yennu loon fii tuun, ki a bia tumii sennu na ki mi linba ŋan nan tumu, ¹⁹ ki teen yada nan a fit want jɔonii sonu, ki bia tee yentu ki tur binba be bunbonn ni na; ²⁰ ki fit kpaan jatit, ki bia want binba ki mi, kimaan a mi barmɔnii na nba sob biaŋinba sennu gbouŋ na ni. ²¹ A want leeb barmɔnii na, ŋaan bee ki a ki want a mɔŋi? A want leeb a bi daa jaami, ŋaan fin ki jaami-i? ²² Fine want niib a bi daa tuun bonchonchonn toona, ŋaan fin ki chommi-i? Fin nba ki loon pata maan na, ŋaan a ki jaan patjiantu diit ni bona-a? ²³ Fin nba nyu bara sennu maŋ paak na, a yêen sennu maŋ ki dint Yennu fei, ²⁴ nan laa sob Yennu gbouŋ ni a, “Yimm Juu teeb paake ki binba ki tee Juu teeb na piak bonbiir ki jiin Yennu po.”

²⁵ Fi-i sak Yennu sennu, a punpotu mɔk nyɔot, ŋaan fi-i kii sak sennu na, li ŋman a ki

poti. ²⁶ Binba ki tee Juu teeb ki ki pot, ŋaan sak sennu maŋ mɔbona ki waa-r, Yennu saa gaarib nan wunba pot nae. ²⁷ Yimm Juu teeb mɔk sennu maŋ ki li sɔb gbouŋ ni; ki i bia porii puna, ŋaan yimme bia biir sennu na; ki binba ki pot bi puna ŋaan waa sennu na, ŋamme saa bu i buut ki biiri. ²⁸ Niro nba tee Juu niro paanu ni kuukɔɔ, u ki tee Juu niro nan mɔnii. Potu nan mɔnii mun ki tee gbanant potu nba be paanu ni kaa. ²⁹ Juu niro nan barmɔnii tee wunba tee Juu niro par nie. Potu nan mɔnii mun tee par nie, ki li potu tee Yennu Seyeŋ toonne; li ki tee gbanant paak kaa. Li daano laat paku Yennu boore, li ki tee nisaarik boor kaa.

3

¹ Tɔn, nylante ki Juu teeb la ki gar binba ki tee Juu teebi? Bi punpotu mɔk nyɔɔti-i? ² Li mɔk nyɔɔt bonchiann. Sinsinn tee Yennu din jii u sennu mɔbona na ki guun Juu teebe; ³ ki bi siab-i diŋi kii dia bi mɔsonn, li want nan Yennu ki dia u mɔsonni-i? ⁴ Aaii, li ki want nna kaa. Niib kur-i bonni tee fai damm, ŋaan Yennu ŋarin tee barmɔnpakirɔe. Li waa nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni bianŋinba nae a:
 “Fin Yennu-i pak, bi saa la nan a mɔk mɔnii, ki bii bu a buut, a bia saa di mɔniie.”

⁵ Ŋaan ti toonbiit-i fiit wann nan Yennu mɔk mɔnii, ki ti saa yet a bee? Waa daar ti tuba na paake ki ti ji saa yet a u mɔk biiti-i? (Nisaarik dudukite ki n yet nna.) Aaii, n kan yet nna kaa. ⁶ Yennu-i kii be fanu, u kan fit bu tingbouŋ na niib buuti.

⁷ Tɔn, sɔɔ-i boi a, “N faak na-i want nan Yennu set tee barmɔnii daano, ki te ki niib teenɔ baakir, bee teen ki u saa dat n tubir a n tee biitdaano?” ⁸ Siab bia yeen a, “Ŋaant ti tun toonbiit ki bonɔann n baar.” Nisiab sukiin ki yeen a mine yet nna. Yennu saa dat bi tuba nan laa jaŋib biaŋinba.

Niro kaa ki tee niŋano

⁹ Ti saa yet a bia? Timm nba tee Juu teeb na binbeŋ chee binba ki tee Juu teeb na binbeŋ amii? Aaai, ti binbeŋ ki chee bi yari. N poŋ doŋ yet a Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb be biit yiikoo nie ¹⁰ nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni a: “Sɔɔ kaa ki tee niŋano, aaai, nan yenokɔɔwa gbaa.

¹¹ Sɔɔ kaa ki mɔk minu, sɔɔ kaa ki loon Yennu.

¹² Sɔɔ kur kpet sonuwa, sɔɔ kur tuun biite; sɔɔ kaa ki tuun toonɔana, sɔɔ kaa, nan yenokɔɔwa gbaa;

¹³ bi moi yaa nan kayaant nae, ki fai nyi bi moi maŋ ni,

ki linba nyi bi moi ni tee nan waauk lobii na;

¹⁴ mɔpora nan mɔtont kuukɔɔe nyi bi moi ni.

¹⁵ Bi tuu kpi niro yiamewa;

¹⁶ ki siaminba kur ki bi gar, biiru nan parbiir tuu baar leŋe.

¹⁷ Bi ki tuun linba saa baar nan parmaasiri.

¹⁸ Bi binbeŋ ni, bi ki tiin Yennu.”

¹⁹ Tɔn, ti mi nan Yennu sennu-i yet linba, li yeen ki teen binba be li yiikoo nie, li paake ki niib kur sii muu bi moi, ki tingbouŋ na teeb kur be Yennu buut ni, ki u tɔonn, sɔɔ kaa ki mɔk mɔnii. ²⁰ Sɔɔ kaa ki saa fit wei sennu

na nba wann biaŋinba ki teen niŋano Yennu toonn; sennu na paake te ki nisaarik bann nan u tuun toonbiit.

Biaŋinba ki Yennu te nisaarik tee niŋano u toonn

²¹ Ŋaan motana, Yennu moŋ nba lon sonsau nba saa te ki nisaarik n teen niŋano na ji be yeenin nie, ki u sokiniinba maan nan sennu nae wantit li po, ŋaan li ki nyi sennu na saku ni kaa. ²² Yennu-e te ki nisaarii nba teen Yiisa Masia yada na tee niŋamm u toonn, li nyii baa teen Yiisa Masia yada nae, ki lukitin kaa, ²³ kimaan nisaarii kur tun toonbiit ki ki be fanu nan Yennu nba loon biaŋinba na. ²⁴ Yennu ninbatinu paake ki u yet a bi tee niŋamm u toonn; li tee piiniie, kimaan Yiisa Masia pa bi paak ki nyinnib daabisin niwa. ²⁵ Yennu-e te ki Yiisa Masia nyii yeenin ni, ki bia te ki u son nba nyii u ni na tee maruŋ ti biit paak, ki ti-i teen linba na yada, Yennu saa nyik chab ti biita; ŋanne wann nan Yennu be fanu. Yoo nba gar, Yennu din ki dat nisaarii tuba bi toonbiit paaki, kimaan u sukuru paak; ²⁶ ŋaan motana u nyik chabit ki loon wun wann nan u set be fanu, ki bia yet a wunba teen Yiisa yada na mun tee niŋanoŋe ŋoo Yennu toonn.

²⁷ Li paak, siar be ki ti mok parbifaant nanni-i? Aaii, li ki tee a taa waa sennu na paak kaa ki ti saa la tinnu, ŋaan li tee taa teen Yiisa Masia yada na paake. ²⁸ Ti yeen a nisaarik yada teenu paake ki Yennu yet a u tee niŋano; li ki tee waa waa sennu na paak kaa. ²⁹ Yennu tee Juu teeb kuukoo Yennu-ee? Aaii, u tee Juu

teeb nan binba ki tee Juu teeb na Yennu-e. ³⁰ Yennu tee Yen-yenokooe ki saa yet a Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb na kur n teen niqamm u toonn, bi yada teenu paak. ³¹ Ton, taa yet a nisaarik laat tinnu u yada teenu nie na, nanne saa te ki sennu na n teen yanni-i? Aaii, li ki tee nna kaa. Ti lek see sennu na poe.

4

Abraham labaar

¹ Ton, ti saa yet a bee ki jiin ti yeeja Abraham nan u binbeŋ po? ² Waa din waa sennu na-i diŋi te ki Yennu yet a u tee niqano u toonn, u bo sii mok linba saa te ki u mok parbifaant, naan u ki mok parbifaant Yennu toonni. ³ Li sob Yennu gbouŋ ni a, “Abraham din teen Yennu yadae, ki u yada maŋ paak ki Yennu jiiu ki u tee niqano u toonn.” ⁴ Niro-i tuun toona, u nyoot kii tee piinii kaa, naan li sii tee paauko. ⁵ Niro nba ki teen sennu weiu na yada, naan teen Yennu nba nyikit biitdamm ki chabitib na yada, Yennu saa jii li daano ki u tee niqano u toonn; li daano yada paake ki Yennu saa jiiu. ⁶ Nnae ki Defid din yet a daano nba ki Yennu jiiu ki u tee niqano u toonn ki li ki tee u toonjana paaki, li daano mok parpeenn bonchiann. ⁷ Defid din yet a: “Damm nba ki Yennu nyik bi biit ki chabib ki kpeen bi biit na, bi mok parpeenn; ⁸ Damm nba ki Yennu ki tian bi toonbiit po, bi mok parpeenn.”

⁹ Li parpeenn tee binba pot na kuukoo yar amii? Aaii, nan binba ki pot nawa. Ti poŋ bo yet a li sob Yennu gbouŋ ni a, “Abraham din

teen Yennu yada, ki u yada maḡ paake ki Yennu jiiu ki u tee niḡaṅo u tɔɔnn.” ¹⁰ Nlee yooe ki Yennu din tun nna? Yennu din yiu niḡaṅewa ki u tan pot amii u din potewa ki Yennu yiu niḡaṅo? Yennu poḡ din yiu niḡaṅewa ki u tan pot. ¹¹ U din pota, ḡaan u potu maḡ tee siara nba want nan u yada maḡ paake ki Yennu poḡ din jiiu ki u tee niḡaṅo, li poorpowa ki u ji tan pot. Li paak, binba kur teen Yennu yada ḡaan ki pot na, Abraham tee bi baae; baa teen Yennu yada na paake ki Yennu yib niḡamm. ¹² Abraham tee binba pot na mun yaa baae, li ki tee baa pot na paak kaa, ḡaan baa bia teen Yennu yada nan biaḡinba ki ti baa Abraham din teen na, u din teen yadaewa ki tan pot; bi yada paake ki Abraham tee bi baa.

Taa ḡaan Yennu mɔsonn yada paak bi-aḡinba

¹³ Yennu din senn mɔsonn ki tur Abraham nan u yaaboona a tingbouḡ na tan sii tee bi yare, li din ki tee Abraham nba waa sennu na paak kaa ki Yennu senn li mɔsonni, ḡaan li din tee u yada paake ki Yennu jiiu ki u tee niḡaṅo u tɔɔnn. ¹⁴ Li-i bonni tee ki Yennu mɔsonn na tee binba dia sennu maḡ yarie, ḡann ḡarin, niro yada bo sii tee yanne, ki Yennu mɔsonn bo kii mɔk nyɔti. ¹⁵ Sennu na yêtue baat nan Yennu wutoor, ḡaan sennu-i kaa, mɔyêtuk sii kaa.

¹⁶ Yennu mɔsonn na tee binba teeno yada na yare; u ninbatinu paak, ki u senn mɔsonn maḡ, ki li set tee Abraham yaaboona kur yar, li ki tee binba waa sennu na kuukɔ yar kaa, ḡaan binba kur teen Yennu yada nan Abraham

nba din teen bjaŋinba na, li tee bi yare, kimaan ɲoo Abraham-e tee ti kura baa, ¹⁷ nan laa sob Yennu gbouŋ ni a, “N teena nibooru bonchiann baae.” Li paak, Yennu boor Abraham tee ti baae, Yennu nba ki Abraham teeno yada na, ɲooe te ki kpeemm laat manfoa, ki tuu te linba kaa ki li ji be. ¹⁸ Siar din ki want dindann, ɲaan Abraham lek din mok dindann nan Yennu saa turo bika, ki bia teen yada, ki u yada teenu paake ki u teen nibooru bonchiann baa, nan Yennu nba yeto a, “A yaaboona tan saa pot bonchiann.” ¹⁹ Abraham din la nan bina kobik nawa, ki mi nan u gbanant baja, ki u ɲaapoo Sara bia tee pookanmatire, ɲaan nan li kura gbaa, Abraham yada din ki wati. ²⁰ U mantik din teen Yennu yada, ki ki mok birsuk nan Yennu mɔsonn na, u yadae din te ki u mok paŋ bonchiann, ki piak Yennu. ²¹ U mantik din teen Yennu yada ki ki birisi, ki mi nan Yennu nba senn bjaŋinba, u set saa fit tuma. ²² Li paak ki “Yennu jiiu ki u tee niŋano,” kimaan waa teen Yennu yada na. ²³ ɲaan Abraham kuuko paak kaa ki li sob Yennu gbouŋ ni a, “Yennu jiiu ki u tee niŋano,” ²⁴ ɲaan li sob ki teen timm nba ki Yennu saa gaarit mun ki ti tee niŋamm u toonn nae, kimaan taa teen ɲoo Yennu nba fiin ti Yomdaano Yiisa kuun ni yada na. ²⁵ ɲooe din jii Yiisa ki chab ki bi kpiiu ti toonbiit paak, ɲaan bia fiino kuun ni, a wun te ki tii tee niŋamm u boor.

5

Binba ki Yennu yet a bi tee niŋamm

¹ Ton, taa teen Yiisa yada na paake ki Yennu yet a ti tee niɲamm u boor, ki parmaasir ji be timm nan Yennu sinsuuk ni, ti Yomdaano Yiisa Masia paak. ² U paake ki Yennu tint ninbaauk, ti yada maɲ paak; ki ti la u ninbatinu maɲ ki mək parpeenn, kimaan ti mək dindann nan ti tan sii mək binbenɲaɲ nba ki Yennu saa turit na. ³ Ti bia mək parpeenn ti biak dinu ni, kimaan ti mi nan biak dinu baat nan sukurue, ⁴ ki sukuru mun baat nan binbenɲaɲ, ki binbenɲaɲ mun baat nan dindann, ⁵ ki dindann maɲ ni ti tan kan di fei, kimaan Yennu jii lomm nba ki u mək nae ki teen ti para ni, u Seyeen nba ki u turit na paak.

⁶ Kimaan yoo nba ki ti daa din ki mək sommir na, ki Masia gaar timm biitdamm paak ki kpo, ki li tee yoo nba ki Yennu gann. ⁷ Li paar nan niro n gaar nipeemo paak ki kpo, ɲaan li pasiar a saa la soo n gaar niɲano paak ki kpo; ⁸ ɲaan Yennu wann nan u set loonit bonchiann, kimaan taa din tee biitdamm na ki Yiisa Masia gaar ti paak ki kpo. ⁹ U son paak, ki Yennu yet a ti tee niɲamme; li paak, u set saa nyinnit tubdatu nba baat ti paak na niwa. ¹⁰ Ti din tuu tee Yennu dataie, ɲaan motana jik u teent u yooɲnae, kimaan u Bija nba din kpo na son paak, ki taa tee u yooɲna na, birsuk ji kaa, u saa tinnit u manfoor paaka. ¹¹ ɲaan li kur kaa na; ti bia mək parpeenn Yennu nba sommit bonchiann bianɲinba, ti Yomdaano Yiisa Masia paak na, kimaan u paake ki Yennu ji teent u yooɲna.

Ki jiin Adam nan Masia po

¹² Tɔn, niyenɔkɔɔe din te ki biit baar tingbouŋ na ni, ki u biit na paake te ki kuun be. Li paake te ki kuun kpi niib kur, kimaan nisaarik kur tun toonbiita. ¹³ Biit din be tingbouŋ na niewa ki Yennu tan tur Moses sennu na, ŋaan sennu-i kaa, sɔɔ kan fit yet nirɔ a u biir sennu. ¹⁴ Laa nyii Adam yoowa ki tan tuu Moses yoo, kuun lek mɔk yiikoo sɔɔ kur paak, ki kpi binba mɔk biit nba ki tee nan Adam biit nba din tee bianŋinba na.

Tɔn, Adam din tee wunba din yaa wun wei poor na ninnauŋo. ¹⁵ Ŋaan bi banlee na ki jan, kimaan Yennu piinii nba ki u pit yann na ki tee nan Adam toonbiit na kaa. Li tee mɔniie nan niib bonchiann kpo niyenɔkɔɔ maŋ toonbiit paake. Yennu ninkpabaŋ yab, ki u piinii nba ki u teen niib bonchiann, ki li tee yenɔkɔɔ Yiisa Masia ninkpabaŋ paak na mun bia yab. ¹⁶ Bokitu be Yennu piinii nan niyenɔkɔɔ Adam toonbiik sinsuuk ni; kimaan niyenɔkɔɔ Adam toonbiik maŋ poorpo, ki Yennu din bu u buut, ki yet a u toonbiik maŋ ŋan nan tubdatu; ŋaan ŋɔɔ Yiisa Masia piinii nba ki u pit yann na tee nyikinchabe, toonbichioŋ poorpo. ¹⁷ Niyenɔkɔɔ toonbiik paake ki kuun kpi sɔɔ kur, kimaan niyeno maŋ paak; ŋaan linba wei, niyenɔkɔɔ Yiisa Masia toonn na gar nnawa; niib nba kur la Yennu ninbatinu nba yab, nan u piinii nba tee nyikinchab na, bi saa la nyannu nan manfoor, Yiisa Masia paak.

¹⁸ Niyenɔkɔɔ maŋ toonbiik paake te ki sɔɔ kur ŋan nan tubdatu, nnae mun, niyenɔkɔɔ

toonɔann paake te ki soɔ kur laat tinnu nan manfoor. ¹⁹ Niyenɔkɔɔ nba ki bi yiu Adam na moyêtuk paake te ki niib kur teen biitdamm; li mun tee nnae nan niyenɔkɔɔ nba ki bi yiu Masia na mɔsaku paake ki niib bonchiann teen niɔamm Yennu boor.

²⁰ Sennu na baar a lin ɔamm fiit wann toonbiit nba yab biaɔinbae; ki toonbiit nba yab na, Yennu ninbatinu mun yab ki gar nnawa.

²¹ Li paak, biit nba din te ki nisaarii kpenn biaɔinba na, nnae mun ki Yennu ninbatinu paak ki u yet a bi tee niɔamm u boor, ki turib manfoor nba kaa gbennu, ti Yomdaano Yiisa Masia paak.

6

Ki jiin toonbiit nan yentinu po

¹ Li paak, ti saa yet nlee? Ti bia sii be ti toonbiit tumu nie ki Yennu ninbatinu na n pukin amii-i? ² Aaii, nna kaa. Li tee nan ti kpo nae, li paak, biit ki mɔk ti yaaki. ɔann amii ti kan biar toonbiit tumu ni. ³ Timm nba ki bi wurit Yennu nyunwuru Yiisa Masia sann ni na, li tee nan ti lakin kpo nanae. ⁴ Li paak, ti din kpoe nan Yiisa Masia ki bi piit nanae Yennu nyunwuru ni; ki u Baa Yennu jii u paɔ ki fiino kuun ni, nnae ki ti mun fiir a tii be manfopaann na ni.

⁵ Li-i tee ki timm nan Masia lakin kpo, nnae ki ti bia saa lakin fiir kuun ni nan waa din fiir biaɔinba na. ⁶ Ti mi nan ti binbenkperik na lakin kpo nan Masia, u dapunpunn paak, a ti binbenkperik maɔ ji daa mɔk yaak, ki ti ji kii

tee daaba biit paŋ ni. ⁷ Niro-i kpo, u nyii biit paŋ niwa. ⁸ Taa kpo nan Masia na, ti mək yada nan ti sii mək manfoor nanɔ. ⁹ Ti mi nan Yennu fiin Masia kuun niwa ki u ji kan mi kpo; kuun ki mək u yaaki. ¹⁰ U din kpo ti biit paake taar yomm, ŋaan waa ji be u manfoor ni na, ŋɔɔ nan Yennu-e lakin be. ¹¹ Li paak, ii mun jii i mɔŋ ki lii tee nan i kpoe na, ki biit ji ki mək i yaaki, ŋaan Yiisa Masia paak i ji be i manfoor ni, Yennu boor.

¹² Li paak, i daa te ki biit n yent i gbanant ki te ki i tuun biit loommu. ¹³ Daa teen i gbanant siar po yaak ki li tuun toonbiit, ŋaan jii i mɔŋ ki tur Yennu, kii tee nan i nyii kuun nie ki kɔɔ manfoor ni na; jiin i mɔŋ kur ki tur Yennu ki wun jii-i ki tun yentinu toona. ¹⁴ Biit daa mək i yaaki, kimaan sennu na ki yenini, ŋaan Yennu ninbatinu nae yeni.

Yentinu daaba labaar

¹⁵ Tɔn, sennu na nba ki yent, ŋaan ki Yennu ninbatinu nae yent na, ti saa biar toonbiit tumu ni amii? Aaii, ti kan teen nna kaa. ¹⁶ Fi-i jii a mɔŋ ki pet niro ki tee u daabir ki saak u mɔb, li tee mɔniie nan a set tee u daabire. Fi-i sak ki tuun toonbiit, a tee biit daabire, ki li joontu tee kuume; ŋaan fi-i sak Yennu mɔb, a tee mɔsakdaanɔe, ŋanne saa te ki a teen niŋanɔ Yennu boor. ¹⁷ Sianyoo, biit din mək i yaak, ŋaan mɔtana i mantik saak barmonii wannu nba ki bi din wanti na; li paake, ki n teen Yennu niipoouk. ¹⁸ Mɔtana i ji ki tee biit daaba, ŋaan yentinue ji mək i yaak. ¹⁹ (Yimm nisaarii nba ki fit bant Yennu maan yian na

paake ki n yaa n pak nisaarik yan ki wannu u labaar.) Yaa din jii i moŋ ki tuun toonbiit ki li nɔb na, motana, jiin man i moŋ kii tuun yentinu toona kii tee popeendamm. ²⁰ Yaa din tuu tee biit daaba na, i din tuu ki tee yentinu yabi. ²¹ Toona nba ki i din tun ki li moki fei motana na, li mok nyolante ki turini? Li toonbooru baat nan kuume. ²² Ŋaan motana i ji nyii biit daabisin niwa ki ji tee Yennu daabae; li paak ki i teen popeendamm, ki mok manfoor nba kaa gbennu; ŋanne tee i nyoot. ²³ Kimaan biit nyoot tee kuume, ŋaan Yennu piinii tee manfoor nba kaa gbennue, ti Yomdaano Yiisa Masia paak.

7

Jakunt nan pookɔnt labaar

¹ N naa waas, i kur mi sennu po, li paak, i saa fit soor maa yaa n yet linba na paaka. Sennu so wunba be u manfoor nie. ² Li paak, sennu na nook ni, li kpaa talas nan poo n taan nan u soro, yoo nba ki u soro daa be u manfoor ni na, ŋaan u soro na-i taji kpo yoo nba, sennu na ji ki so poo na. ³ Ŋann amii, yoo nba ki u soro daa be u manfoor ni na, li-i tee ki u waa jagano, bi sii yiu poochonchonne; ŋaan li-i tee ki u soro kpo, sennu na ji kan sooro. Li-i tee ki u ji kun jagano u soro na kuun poorpo, u ki tee poochonchonni. ⁴ N naa waas, li mun tee nnae ki turi; i tee Masia gbanant bokire, ki din kpo ki sennu na ji ki soi; ŋaan motana i gaa nan Masia nba din fir kuun ni a tii tuun linba ŋan ki tur Yennu nae. ⁵ Yoo nba ki ti din tuun

ti gbanant loomm nae, ki sennu na te ki ti mok nianbiuk ki li tuun ti gbanant ni, ki baat nan linba tee kuun ti paak. ⁶ Mɔtana ɲarin, sennu na ki diati, kimaan ti din kpoe ki sennu na ji ki mok ti yaaki. Li paak, ti ji fit tuun ki teen Yennu nan manfopaann nba ki u Seyeen turit na; ti ji ki tuun nan sennkperu nba ki bi din sob gbouŋ ni na kaa.

Ki jiin sennu nan biit po

⁷ Li paak, ti saa yet a bia? Ti yet a sennu na ki ɲan amii? Ti kan yet nna kaa. Sennu na-i bonni kaa, n bo kan bann biit nba tee linba. Sennu na-i bonni kii wann a n daa mok niɔŋ n loɔ bont paaki, n bo kan bann niɔŋ nba tee linba, ⁸ ɲaan ki biit la yaak sennu na ni, ki te nianbooru booru bonchiann fiir n par ni. Sennu na-i bonni kaa, biit bo sii tee bonkpeen. ⁹ Yoo nba ki n din ki mi sennu maŋ na, n din mok manfoore; ɲaan maa tan bann sennu maŋ, ki biit nba be n par ni na fiir, ki n kpo. ¹⁰ Sennu nba bo yaa li baat nan manfoor na, ki li ji baar nan kuun ki turin. ¹¹ Biit la yaak sennu na nie ki kpannin, ki kpiin.

¹² Sennu nan wannu na tiɔŋ ɲarin yeene, ki tee barmonii, ki bia ɲan. ¹³ Tɔn, li want nan linba ɲane baar nan kuun n paaki-i? Aaii, li ki want nna kaa. Biit na wei linba ɲane ki baar nan kuun turin, a lin wann biit nba tee linba. ɲanne ki ti ji bann nan biit tee bonbilankante.

Ki jiin toonbiit nan toonɲana tumu po

¹⁴ Ti mi nan sennu na nyii Yennu boore, ɲaan min ɲarin tee nisaarike, ki tee biit daabir,

¹⁵ kimaan linba ki n tuun na, n ki mi li paaki: N ki tuun toonɲana nba ki n looni; ɲaan toonbiit nba ki n ki loon na, ɲanne ki n tuun. ¹⁶ Mi-i tun toonbiit nba ki n bo ki loon ki n tun na, li want nan n sak nan sennu na ɲane. ¹⁷ Li paak, li ki tee n mɔɲ kaa tuumiri, ɲaan biit nba be n ni nae te ki n tuun. ¹⁸ N mi nan bonɲansiar kaa n par ni; n loon ki n tun linba ɲan, ɲaan n kan fit tumi; ¹⁹ kimaan maa loon ki n tun toonɲana nba, n ki tuumiri, ɲaan toonbiit nba ki n ki loon ki n tun na, ɲanne ki n tuun. ²⁰ Li paak, mi-i tuun linba ki n bo ki loon mii tuumi, li ji ki tee min kaa tuumi, ɲaan li tee biit nba be n ni nae tuun. ²¹ N la ki bonsiar be n ni yoo kura, mi-i yaa n tun linba ɲan, ɲaan biit bia lek tuu be nanin. ²² Yennu sennu nae te ki n par peen, ²³ ɲaan ki n laat sennsiar nba tuun n gbanant ni, ki li ki sak nan sennu nba ki n par loon na, ki lorin nan dansarkɔɔrɔ na, a n sak biit nba be n ni na. ²⁴ Aba, n tee parbiir daanɔe. Ɔmee saa fatin ki nyinnin gbanant nba saa nanin kuun ni na? ²⁵ N piak Yennu nba fatin ki lun, kimaan Yiisa Masia paak na. Li paak, n mɔɲ waa Yennu sennu na n par ni, ɲaan ki n gbanant waa biit sɔnu na.

8

Yennu Seyeen ni benu labaar

¹ Tɔn, mɔtana Yennu kan bu ki biir binba be Yiisa Masia ni na. ² Kimaan maa tee Yiisa Masia yoo na paake ki Seyeen nba teent manfoor na fatin biit nba baat nan kuun na nuu ni ki lun. ³ Yennu-e tun u mɔɲ Bija tingbouɲ na

ni, ki u baar nan gbanant nba naan nan timm biitdamm gbanant na, ki tan gaar ti paak ki kpo. Ki u kuun maɲ paak ki Yennu biir biit nba be timm nisaarii para ni na paɲ. Sennu na ki fit tun nna, kimaan timm nisaarii ki fit diar fanu. ⁴ Yennu-e tun nna, a timm nba ki ti binbeɲ waa Yennu Seyeenɲ ki li ki tee nisaarii loomm na, saa sak ki wei barmɔnii sɔnu, nan sennu nba wann bianɲinba na. ⁵ Binba binbeɲ waa nisaarik loomm na jikit bi dudukit ki tee nisaarik loomm nie, ɲaan binba binbeɲ waa Yennu Seyeenɲ na mun jikit bi dudukite ki tee Seyeenɲ na loomm ni. ⁶ Fi-i jii a yan ki gaan nan nisaarik loomm, li tee kuume, ɲaan fi-i jii a yan ki gaan nan Yennu Seyeenɲ loomm na, li tee manfoore nan parmaasir. ⁷ Fi-i jii a yan ki gaan nan nisaarik loomm, a tee Yennu dataake, ki ki saak Yennu sennu, ki set kan fit sakiri. ⁸ Wunba waa nisaarik loomm kan fit penn Yennu pari.

⁹ Yennu Seyeenɲ-i setiki be i ni, i benu kii waa nisaarik loommi, ɲaan li sii waa Yennu Seyeenɲ na loomme. Wunba ki mɔk Masia Seyeenɲ maɲ u ni, li daano ki tee Masia yoo. ¹⁰ I gbanant nba lek kpo biit paak na, ɲaan Masia-i be i ni, i sei mɔk manfoor, kimaan Yennu yet a i tee niɲamme u boor. ¹¹ Ki ɲoo Yennu nba fiin Masia kuun ni na, u Seyeenɲ na-i be i ni, ɲoo nba fiin Masia kuun ni na, ɲooe bia saa tur i gbanant manfopaann, u Seyeenɲ nba be i ni na paak.

¹² Li paak, n naa waas, ii mi man ki tin wei gbanant loomm. ¹³ Li-i tee ki i waa gbanant

loomm, i saa kpowa, ɲaan li-i tee ki i kpi gbanant loomm Yennu Seyeenɲ paɲ na paak, i saa la manfoora. ¹⁴ Binba ki Yennu Seyeenɲ ɲmakitirib sɔnu na, ɲamme tee Yennu waas. ¹⁵ U Seyeenɲ nba ki u turi na, u ki te ki i tee daaba nan jaɲmaandamm kaa, ɲaan u te ki i tee Yennu waase ki yi Yennu a, “Ti Baa.” ¹⁶ Yennu Seyeenɲ maɲe te ki ti mɔɲ sei mi bonɲann nan ti tee Yennu waas. ¹⁷ Taa set tee u waas na paak, ti saa la bonɲann nba ki u bir ki guun u niib nawa; ti bia tan saa lakin nan Masia ki gaarira. Kimaan ti-i di biak Masia paak, u tan saa donnit u boora.

Ki jiin baakir nba ki ti tan saa la na po

¹⁸ N mi nan biak nba ki ti di mɔtana na, li kan fit yekin nan baakir nba ki Yennu tan saa te ki ti la na. ¹⁹ Linba ki Yennu nan na guu nan ninmɔnne nan yoo nba ki Yennu tan saa nyinn u waas yeenin ni, ²⁰ kimaan linba ki Yennu nan na din biira ki ji ki mɔk nyɔɔti, li din ki tee li loomm kaa, li din tee Yennu loomme ki li teen nna; ɲaan ki u bia lek te ki li mɔk dindann. ²¹ Dasiar be ki linba ki Yennu nan maɲ tan saa nyi kuun daabisin ni, ki kuun ji kan diar, ki li mun tan sii be li yamani ni nan Yennu waas nba tan sii be na. ²² Ti mi nan li yiar linba ki Yennu nan na kur, ki li kurii ki tan tuu mɔtana, nan poo nba tuu mɔ matyiaru ki kurii biaɲinba nae. ²³ Li ki tee linba ki Yennu nan na kuukɔɔ kaa kurii, ɲaan timm nba mɔk Yennu Seyeenɲ nba tee sinsinn piinii na mun kuriie ti para ni, ki guu yoo nba ki Yennu tan saa nyinn ki wann yeenin ni a ti tee u waase, ki te ki ti gbanant

n nyi daabisin ni na. ²⁴ Ti dindanne* te ki ti la tinnu. Tɔn, nirɔ-i la linba ki u bo mɔk dindann li paak na, ɲann ɲarin, li ji ki tee dindanni. Ki ɲmee ji sii mɔk dindann linba ki u poŋ lar paaki? ²⁵ Ɔaan ti-i mɔk dindann linba ki ti ki laat paak, ɲann ti ji tuu guu nan sukurue.

²⁶ Nnae mun ki Yennu Seyeen na baar a wun sommit ti bakint ni, kimaan ti ki mi bianɲinba ki ti sii mei Yennu. Ɔɔɔ Yennu Seyeen mɔge mei Yennu ki teent ki te ki ti kurii ki mei ti para ni, ki mɔbona kan fit wann li paaki. ²⁷ Yennu nba laat nisaarik par ni mi Seyeen na dudukit nba tee, kimaan Seyeen na mei Yennu, u niib paak, ki li waa nan ɲɔɔ Yennu nba loon bianɲinba na.

²⁸ Binba ki Yennu yiimm na, u mɔk linba paak ki u yiimme, ki bi mɔk lomm nanɔ, ki ti mi nan linba kur tuun, u te ki li tee bonɲann ki teen ɲamme. ²⁹ U poŋ din senn nan binba ki u yiimm na, bi binbeɲ-ii tee nan u Bija binbeɲ nae, ki u Bija na n teen Bikperik, waas bonchiann sinsuuk ni. ³⁰ Yennu-e yiin binba ki u senn na, ki binba ki u yiimm na, ki u yet a bi tee niɲamm u boor, ki binba ki u yet a bi tee niɲamm u boor na, ki u donnib.

Yennu lomm labaar

³¹ Ti-i got linba na kur, ti saa yet a bia? Li-i tee ki Yennu be ti po, ɲmee ji be ki saa biiriti?

³² Yennu ki minnit u mɔɲ Bija na, ɲaan jiiu ki u tee maruɲ ti kur paak. Ɔɔɔ Yennu-e turit u Bija maɲ, ki nlee ki u ji kan turit linba kur biari? ³³ Ɔmee saa pak biir Yennu nigannkabi?

* **8:24** 8.24 Dindann, koo yada.

Yennu-e nyinnib ki bi ki tee biitdamm u boori.

³⁴ Ŋmee be ki saa bu bi buut ki biiribi? Soɔ kaa. Yiisa Masia nba din kpo ki fiir kuun ni na be Yennu niidiitu po ki tee ti sindantinno.

³⁵ Lanne saa fit nyinnit Yiisa Masia lomm ni? Ti biak dinu amii maan amii sukut amii kon amii namu amii parbiir amii kuume? Aaii. ³⁶ Li teen ki turit nan laa soɔ bianinba Yennu gbouŋ ni nae a:

“A paake ki ti be kuun ninboŋ ni yoo kur, ki tee nan peeuk nba ki bi tuu tee siir a bin kpiu na.”

³⁷ Ŋaan linba na kur tee yanne, kimaan ti la nyannu kur Yiisa Masia, wunba loont na paaka. ³⁸ N mi fanu nan siar kaa ki saa fit bokit timm nan Masia lommi; kuun amii manfoor amii malakanba amii kpanbara amii yentdamm amii linba tuun motana amii linba tan saa tun ³⁹ amii linba be sanpaapo amii tinpoɔr ni amii? siar kaa naaŋ kur ni ki saa fit bokit timm nan Yennu lommi, lomm nba nyii ti Yomdaano Yiisa Masia ni na.

9

Ki jiin Yennu nan Israel teeb po

¹ N tee Masia yooe ki ki fa faaka. Yennu Seyeen nae yen n dudukit ki teen siara a n ki fa faaka, linba ki n yaa n pak na tee moniie: ² N mok parbiir nba kaa gbennu, ³ n moŋ booru paak. Li-i bonni saa fit ki n set n niib paak ki Masia n biirin, n bo saa sak nnawa. ⁴ Ŋamme tee Israel* teeb, ki Yennu din gannib ki te

* **9:4** 9.4 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

ki bi tee u waas, ki wannib u yentsaakar, ki turib molora, ki bia turib u sennu, ki wannib barmonii jiantu, ki senn masona ki turib. ⁵ Bi yeejamm din tee nijaanae, ki Masia nba din kpant nisaarik yoo nba na, ki u teen bi booru ni yeno. Yennu nba yen bont kur na n la paku nba ki mok gbennu. Mamomm.

⁶ N ki yeen a Yennu masonn na ki tuun kaa, kimaan Israel niib kur kaa tee Israel teeb nan barmonii. ⁷ Abraham yaabona kur kaa mun tee u yaabona nan monii, kimaan Yennu din yet Abraham a, "Aisak maarue tan sii tee a yaabona." ⁸ Li paak, binba ki Abraham marib nisaarik maaru na ki tee Yennu waasi. Binba tee Yennu masonn maaru waas na, gamme set tee Yennu waas. ⁹ Yennu masonn na din tee a, "N saa jen binn nna yoo ki soo Sara mar bonjaka."

¹⁰ Jaaan li kur kaa na. Ti yaa Rebeka bonjai banlee na din tee jaasinbae, ki bi baa tee ti yeeja Aisak. ¹¹⁻¹² Yoo nba ki bi daa din ki marib ki bi ki tun linba nan koo linba bi na, ki Yennu yet a bikperik nae tan sii tee waaro po na jiamo. Yennu yet nna a u loomme n tun. Li paak, u loomm tee wun gann niibe, li ki tee bi toona paak; jaaan li tee waa loon ki gann bianjinae. ¹³ Li tee nan Yennu nba yet u gboun ni bianjinba nae a, "N loon Jakob maame, jaaan ki loon Esoo maami."

¹⁴ Ki ti ji saa yet a bia? Ti saa yet a Yennu ki tun linba nan amii? Aaii, ti kan yet nna kaa. ¹⁵ Yennu din yet Moses a, "Binba ki n loon ki n tinib ninbaauk na, gamme ki n saa tinib ninbaauk." ¹⁶ Li ki tee nisaarik loomm

koo waa tuun linba kaa, ḡaan li tee Yennu ninbatinu paake. ¹⁷ Li sob Yennu gbouḡ ni ki yet bat Faaro a, “Min Yennu dinna naan linba na paake, a n jiia ki wann n paḡ, ki te ki n sann n moont lin tingbouḡ na kur po.” ¹⁸ Li paak, binba ki Yennu loon ki wun tinib ninbaauk na, ḡamme ki u tiinib ninbaauk, ki bia teen siab kangbata nan waa loon bianḡinba na.

Ki jiin Yennu wutoor nan u ninbatinu po

¹⁹ Ton, li pasiar ki i yeno n boin a ki li-i tee nnaie, nlee ki Yennu laat nisaarik biiti? Iḡmee saa fit yêḡ Yennu loommi? ²⁰ Iḡaan n yook, a tee ḡmee ki saa pak jiin Yennu? Bobir kan fit boi bobmaaro a, “Bee ki a maa-n ki n tee nna?” ²¹ Bobmaaro mok yaak ki saa jii yok bur ki maa bobḡann nan bobir nba ki ḡan. ²² Nnae ki Yennu tun ki loon wun wann u wutoor ki niib kura n bann u paḡ. Li paak ki u mok mintir nan binba ki u wutoor doo bi paak ki li bo jaḡ nan wun biiriba na; ²³ ki u bia doḡ gann niib nba ki u tinib ninbaauk na, a wun donnib ki wann waa mok burchint bonchiann bianḡinba. ²⁴ Li tee timm nba ki u gann nae; li ki tee Juu teeb kuukoḡ kaa, ḡaan nan binba ki tee Juu teeb nawa. ²⁵ Li tee nan Hosea nba din sob bianḡinba, a Yennu yet a,
 “Niib nba din ki tee n niib na,
 ḡamme ki n saa jiib ki bii tee n niib;
 ki booru nba ki n din ki loon na,
 ḡamme ki n saa yiimm booru nba ki n loon;
²⁶ ki siaminba ki bi din yetib a bi ki tee n niib
 na,
 leḡe biak ki bi saa yiimm manfodaano Yennu
 waas.”

²⁷ Yennu sokinii Aisaya din pak jiin Israel teeb po ki yet a, “Israel teeb-i lekii yab nan mokgbenir tanbiinii na, n̄aan bi waaminnae saa tinn; ²⁸ kimaan Yennu saa dat tingbouŋ na teeb tuba ki gbenn yian, nan waa yet biajinba nae.” ²⁹ Li tee nan Aisaya maŋ nba bia din yet nae a, “Ti yabint Yennu-i bonni kii tennit waas, li bo tan saa tun turit nan laa din tun Sodom nan Gomora doi ni niib biajinba nae.”

Ki jiin Israel teeb nan baryanii na po

³⁰ Tɔn, ti saa yet nlee? Binba ki tee Juu teeb na din ki koor a bin teen niŋamm Yennu boori, n̄aan ki Yennu yet a bi tee niŋamm u tɔonn, bi yada paak. ³¹ Ŋaan ki Israel teeb nba koor a bin la sennu nba saa te ki Yennu n yet a bi tee niŋamm u tɔonn na ji kɔŋ. ³² Bee ki bi din kɔŋi? Bi ki koor a Yennu n yet a bi tee niŋamm u tɔonn bi yada paaki; bi din koor a Yennu n yet a bi tee niŋamm u tɔonn bi toona paake. Ki bi gbiat tangbiatkar na ki baa, ³³ tann nba ki bi sɔb li po Yennu gbouŋ ni a
 “Gotir, min Yennu bir tanne Sayɔnn doo ni, linba saa te ki niib n gbiat; ki tee tann nba saa te ki niib baa. Ŋaan wunba teeno yada kan di fei.”

10

¹ N naa waas, n mei Yennu nan n par kure a wun tinn n mɔŋ booru Juu teeb. ² N saa fit teen bi siara nan bi waa Yennu nan ninmɔniie; n̄aan bi ki mi u sɔnu nan barmɔnii. ³ Bi ki mi sɔnu nba te ki Yennu yet a niib tee niŋamm u boor, n̄aan loon bi mɔŋ sɔnu, ki li paak, bi ki

jii bi moŋ ki lor nan Yennu sɔnu na. ⁴ Kimaan Moses sennu weiu ji kan te ki Yennu n yet a sɔɔ tee niŋaŋɔ u boori; ŋaan wunba kur teen Masia yada, Yennu saa yet a li daanɔe tee niŋaŋɔ u boor.

Tinnu nba tee sɔɔ kur yar biaŋinba

⁵ Moses din sɔb a, “Wunba tee popeendaanɔ nan sennu nba wann biaŋinba na, u saa la manfoor li paaka.” ⁶ Ki jiin yada nba saa te ki niro be nan Yennu fanu na po, ŋɔɔ Yennu gbouŋ yet a “A daa dukii a par ni a ‘Ŋmee tan saa do Yendouŋ ni?’ ” (Li paak tee a “Ŋmee saa do Yendouŋ ni ki te Masia n siki?”) ⁷ “A bia daa boi a ‘Ŋmee tan saa sik kpeentiŋi?’ ” (Li paak tee a “Ŋmee saa sik ki te Masia n fiir kuun ni?”) ⁸ Yennu gbouŋ nba want biaŋinba na tee a, “Yennu barŋanii na nakinawa; li be a mɔb ni nan a par ni.” Barŋanii maŋ tee yada labaar nba ki ti mɔontir nae. ⁹ Li-i tee ki a set pak a mɔb ni ki yet a Yiisa tee Yomdaanɔ, ki bia teen yada a par ni nan Yennu set fiinɔ kuun ni, Yennu saa tinnawa. ¹⁰ Kimaan niro nba teen Yiisa yada u par ni na paake, ki Yennu yet a u tee niŋaŋɔ u tɔonn, waa pak kat na paake ki u la tinnu. ¹¹ Li sɔb Yennu gbouŋ ni a, “Daanɔ nba teenɔ yada, u kan mi di fei.” ¹² Bɔkitu kaa Juu teeb nan binba ki tee Juu teeb sinsuuk ni. Yennu kuukɔɔe tee ti kura Yomdaanɔ, ki binba kur meio, u sommitib nan burchint. ¹³ Li sɔb Yennu gbouŋ ni a, “Wunba kur mei Yennu sommir po, u saa la tinnu.”

¹⁴ Tɔn, niib-i kii teenɔ yada, bi saa teen nlee ki miarɔ sommir po? Ki bi-i kii gbat barŋanii

maŋi, bi saa teen nlee ki teeno yada? Ki bi-i kii mɔont barŋanii maŋi, nlee ki niib saa gbati? ¹⁵ Ki Yennu-i kii tun toomiinba, nlee ki barŋanii maŋ saa mɔonti? Li sob Yennu gbouŋ ni a, “Binba lin mɔontir barŋanii na baaru ŋan bonchiann.” ¹⁶ Ŋaan niib kur kaa sak barŋanii maŋi. Aisaya din sob Yennu gbouŋ ni a, “Yennu, ŋmee sak barŋanii na?” ¹⁷ Li paak, nirɔ-i gbat barŋanii na, ŋanne saa te ki wun teen Masia yada; ki niib-i mɔontir Masia barŋanii na, li mun saa te ki wun gbat.

¹⁸ N loon ki n boi ki laan niib ki gbat barŋanii maŋ amii? Mamomm, bi gbata. Li sob Yennu gbouŋ ni a

“Niib gbat bi kunkɔra nan bi mɔmaan tingbouŋ na lokir kur powa.”

¹⁹ N yaa n ŋamm boie ki laan Israel teeb din ki bann li paak amii? Moses tiŋgo din doŋ jiin sinsinn, a Yennu din yet Israel teeb a u saa te ki bii mɔk funfunn nan niib nba ki mɔk booru na, ki te ki bi wutoa n do booru nba tee jatit na paak. ²⁰ Ki Aisaya mɔk par, ki yet a Yennu yaa niib nba ki fiin u po na, bi tan lauwa; ki niib nba ki boi u po na, ki u fiit u moŋ ki wannib. ²¹ Ŋaan ki u pak jiin Israel teeb po a u tian u nuu yoo kur a wun gaarib, ŋaan ki bi tee tubkangbata ki ki saak u mɔbi.

11

Yennu nba mɔk ninbatinu Israel teeb paak bianinba

¹ N loon ki n boi laan Yennu nyik u moŋ niib Israel teeb amii? Aaii, u ki nyikib kaa. N moŋ

tee Israel nirœ, ki tee Abraham yaaboonn, ki nyii Benjaminn naakuuk ni. ² Yennu ki yêt u niib nba ki u dœŋ gannib na. I mi laa sœb Yennu gbouŋ ni ki want Elaija nba din beer Yennu, Israel teeb biit po bianinba a ³ “N Yomdaano, bi kpïi a sœkiniinba kura, ki biir a binbinta na, ki n kuukoœe biar, ki bi koor a bin kpin.” ⁴ Yennu din jiin a bia? U din jiin a u mœk niib tusaa ŋanlore, binba daa ki mi jiant tingbann Baal-e. ⁵ Li tee nnae mœtana. Israel teeb* waaminnae daa be ki Yennu gannib u ninbatinu paak. ⁶ Yennu-i gann niib, u ninbatinu paake ki u gannib, li ki tee bi toona paak kaa. Yennu-i bonni gani niib bi toona paakie, u ninbatinu na bo kii tee barmœnii ninbatinu.

⁷ Tœn, li want nan Israel teeb ki la baa loon linba. Bi waaminnae ki Yennu gannib ki bi lar; ŋaan ki binba biar na teen tubkangbata. ⁸ Li tee nan laa sœb Yennu gbouŋ ni a, “Bina nba gar ki tan tuu dinna, Yennu te ki bi yan lin, ki bi ki laat, ki bia ki gbia.” ⁹ Ki li ji sœb Yennu gbouŋ ni a Defid yet a:

“Yennu n te linba ki nibooru na jiantir na,
lii tee tanbar ki soorib, ki bin di biak;

¹⁰ ki te ki bin jœœn, ki daa laati,
ki bii bœœ, ki bi sai daa naatiri.”

¹¹ N loon ki n boi laan Israel teeb din gbiat baa ki boonte-e? Aaii, li ki tee nna kaa. Baa tun toonbiit na paak, ki Yennu tinn binba ki tee Juu teeb na. Yennu tun nna a ŋamm Juu teeb-ii mœk funfunn binba ki tee Juu teeb na paake. ¹² Ki Juu teeb biit paake te ki tingbouŋ

* **11:5** 11.5 Juu teeb sanleere tee Israel teeb.

na teeb la tinnu; ki ḡamm Juu teeb nba din ki tun Yennu loomm nae te ki binba ki tee Juu teeb na la tinnu, li paak, Juu teeb maḡ kur-i munii nyik bi biit ki la tinnu, tingbouḡ na teeb saa mantik la piisin ki gar nnawa.

Binba ki tee Juu teeb na tinnu labaar

¹³ N piak ki teen yimm nba ki tee Juu teeb nae: Yennu nba te ki n tee Masia toonii i boor na, n sii mōk yuugontir n toonn maḡ paak.

¹⁴ Mi-i bonni saa fit te ki n mōḡ niib Juu teeb-ii mōk funfunn binba ki tee Juu teeb na paak, li pasiar ḡanne bo saa te ki Juu teeb na siab n tinn. ¹⁵ Yennu nba din yêṭ Juu teeb na, ki u ji te

ki tingbouḡ na teeb sooro yōos; Yennu-i ḡmat gaarib ki bi tee u niib, li ji sii tee nlee? Li sii tee manfoore ki tur kpeemm. ¹⁶ Li-i tee ki sinsinn

boroboro na tee Yennu yarie, linba biar na mun bia tee u yare. Li-i tee ki tiik jiina tee Yennu yarie, li yiinii na mun bia tee u yare. ¹⁷ Juu teeb

na tee nan ḡaak ni tiik nba ḡan nae, ki Yennu kōnn tiik na yiinsai, ki jii muuk ni tiik yiinii, ki tukin nan ḡaak ni yar na, ki li taan yomm.

Yimm nba ki tee Juu teeb na tee nan muuk ni tiik yiinu nae, ki gaan Yennu barḡanii nba nyii Juu teeb boor na, ki tee nan muuk ni tiik yiinu

nba gaan bonḡann nba nyii ḡaak ni tiik ni na. ¹⁸ Li paak, a daa yisin binba ki Yennu kōnnib ki lu ki bi tee nan ḡaak ni tiik yiinii na. Daa mōk

parbifaant, kimaan a tee yiinue, jiinae teena sommir, fin kaa teen jiin na sommiri.

¹⁹ Ḥaan a saa jiin a, “Mōniie, Yennu kōnn yiinii na ki tur min nba tee muuk ni yiinu na yiare.” ²⁰ Li set tee mōniie; baa ki teen yada na

paak ki u kɔnnib, ki fin nba teen yada na paake ki u jiia tukin li paak. Ɔjann amii a ji daa mɔk parbifaant li paaki, ɲaan kii mɔk jaŋmaanii. ²¹ Juu teeb nba tee nan ɲaak ni tiik na, ɲaan Yennu din dat bi tubawa; li paak, a daa dukii nan u kan dat a tubiri. ²² Gotir, Yennu nba mɔk ninbatinu ɲaan bia mɔk ninkoonii bianɲinba. U mɔk ninkoonii ki tur binba ki teen yada, ɲaan u tiina ninbaauk; fi-i kpaɲi teen yada, u bia sii tiina ninbaauk, ɲaan li-i kii tee nna, u mun bia saa kɔnnae ki lu. ²³ Juu teeb-i lebit bi dudukit ki ɲmat teen Yiisa yada, Yennu saa te ki bin tukin nan ɲaak ni tiik na, kimaan u saa fit tun nnawa. ²⁴ Yimm nba ki tee Juu teeb na tee nan muuk ni tiik yiinu nae, ki Yennu kɔnnir ki tukinir nan ɲaak ni tiik na. Li ki paar ki wun jii yiinii nba ki u kɔnn ɲaak ni tiik paak na, ki bia tukin nan li mɔɲ tiiki.

Yennu nba tiin sɔɔ kur ninbaauk bianɲinba

²⁵ N naa waas, n loon ki yin bann woonin ni bonsiar, ki lin te ki i daa dukii nan i tee yandammi: Ki li tee a Juu tesiab tee tubkangbatae, ki li sii tee nnae ki tan tuu yoo nba ki binba kur ki tee Juu teeb ki Yennu gannib na n tan teen Yiisa yab. ²⁶ Nnae ki Juu teeb kur saa la tinnu. Li tee nan laa sɔb Yennu gbouɲ ni a,

“Tinntɔɔ saa nyi Sayɔnn doo nie,
ki baar ki tan nyinn Jakob yaaboona biit kur ni.
²⁷ N saa lor mɔlor nba na namm, yoo nba ki n nyinnib bi biit ni.”

²⁸ Juu teeb nba din ki sak Yiisa barɲanii na paake ki bi teen Yennu datai, ki li te yimm nba

ki tee Juu teeb na la tinnu; Yennu nba din gann Juu teeb booru ki loomm na, bi yeejamm paake te ki u loomm; ²⁹ kimaan Yennu-i gann niib ki turib piinii, u ji ki lebitir u pari. ³⁰ Yimm nba ki tee Juu teeb na, i din ki sak Yennu mɔb; ki mɔtana ki u ji tini ninbaauk, kimaan Juu teeb nba ki sako na paak. ³¹ Mɔtana, Juu teeb ki sak Yennu nan yaa din ki sako biaŋinba nae; Yennu nba din tini ninbaauk biaŋinba na, u saa tinib ninbaauk nnae mun. ³² Yennu loon ki niib kur n bann nan bi tee moyêtuk dammewa, ki wun fit tinib ninbaauk.

Yenpaku labaar

³³ Yennu mɔkint ki mɔk gbennu; ki u yan nan bannu sumii bonchiann. Ŋmee mi ŋɔɔ Yennu dudukit ki saa fit bann u sonii? ³⁴ Li sob Yennu gbouŋ ni a:

“Ŋmee mi Yennu dudukit ki saa kpaano?”

³⁵ Ŋmee mi tur Yennu siar ki li tee wun pa jiino?”

³⁶ Yennu-e din nan bonsiar kur, ki dia li kura, ki u paake ki li kur be. Ŋaant ki wun la paku mɔkmɔk nan mɔkmɔk. Mamɔmm.

12

Nirɔ nba saa tun Yennu toona biaŋinba

¹ Li paak, n naa waas, Yennu ninbatinu paake te ki n barimi maa yii jii i gbanant ki turɔ, ki lii tee mannu nba fo, kii waa ŋɔɔ kuukɔɔ, ki lin maŋɔ; ŋanne tee Yenjiantu nan barmɔnii. ² I daa te ki i binbeŋ tee nan tingbouŋ na niib binbeŋ na. Ŋaant ki Yennu n lebit i dudukit nan barmɔnii, ki ŋamm i binbeŋ

fanu; ḡanne ki i saa bann Yennu yanboot nba ḡan ki bia tee fanu biaḡinba.

³ Yennu nba tinin ninbaauk na paake ki n yeen i kur a i soo daa dukii u par ni a u tee nijaann ki gar waa tee biaḡinba; ḡaant ki soo kur n dukin ki bann yada nba ki Yennu turɔ na bikinu. ⁴ Tɔn, nirɔ ḡbanant bokite, ki bokir kur mɔk li toonn, ḡaan taan ki tee ḡbananyennkoo. ⁵ Li mun bia tee nnae nan taa yab bonchiann na, ḡaan timm nan Masia lakin tee ḡbananyennkooe, ki ti kura na ḡbanant taan ki ji teen ḡbananyenn. ⁶ Li paak, soo kur n jii piinii nba ki Yennu Seyeen turɔ na ki tun nan Yennu nba turɔ yaak biaḡinba na. A piinii na-i tee fii sokint Yennu maamie, li ḡan fii tuun a yada biaḡ; ⁷ ki a piinii na-i tee a somm leebiie, li ḡan fii sommit; li-i tee fii want leebiie, li ḡan fii want; ⁸ li-i tee ki a kpaan a leeb kpaaniie, fii tuun nna; fin nba mun pi piinii, ii tuun nan burchint; wunba mun mɔk yiikoo niib paak, li ḡan ki wuu tuun yiikoo toonn maḡ bonḡann; ki wunba mun mɔk ninbatinu nan niib, li ḡan wuu mɔk ninbatinu maḡ nan parpeenn.

⁹ ḡaant ki lomm-ii tee barmɔnii lomm, ki soor linba ḡan na fanu, ḡaan kii nɔn biit. ¹⁰ Ii loon leeb man bonḡann nan nirɔ nan u naa bik nba tuu loon leeb biaḡinba na, ki kot kii baakit leeb; ¹¹ kii tee nikakitii, ki daa tiin ḡbannyakiri, ḡaan kii tuun ti Yomdaano toona nan i para kura, ¹² kii mɔk parpeenn i dindann paak, kii mɔk mintir i biak dinu ni, kii mei Yennu yoo kur; ¹³ ki paat linba ki i mɔk ki tur Yennu niib nba ki mɔk na, kii gaan Yennu niib nba tee

saamm kii chantirib i ŋei ni.

¹⁴ Binba mukisi, yin yetib a, “Yennu piisin-ii be i paak.” Mamɔmm, ii yetib nna, ki daa poorib. ¹⁵ Nirɔ-i mɔk parpeenn, yii mun-ii mɔk parpeenn nanɔ; ki wunba mɔk parbiir, yii mun-ii mɔk parbiir nanɔ. ¹⁶ Li mɔk man dudukyennkɔɔ ki daa mɔk dont-n-mɔŋ; ŋaan kii saak toona nba ki mɔk dont-n-mɔŋi, ki daa dukii nan i mɔk yami.

¹⁷ I daa tuun biit ki jiint biit paaki; kotir i mɔŋ kii tuun linba ki niib kur saa la ki li ŋan. ¹⁸ Ii yabir i mɔŋ man kii mɔk parmaasir nan niib kur. ¹⁹ N naa walonkai, i kpan daa tuun biit ki jiint biit paaki, ŋaant ki Yennu n pa pann maŋ. Li sɔb Yennu gbouŋ ni a, “Min kuukɔɔe mɔk yiikoo nba saa dat niib tuba; mine saa pa pann maŋ, min Yennu-e pak na.” ²⁰ Ii tee nan laa sɔb Yennu gbouŋ ni na a, “A dataak-i mɔ kon, fan dinnɔ, nyunnyukuru-i soorɔ, fan turɔ nyun wun nyu; ki fi-i tee nna, a dintɔ feie.” ²¹ Daa ŋaant ki biit n nyannani, ŋaan jii toonŋana ki nyann biit.

13

Taa saa sak yent damm mɔi biaŋinba

¹ Nirɔ kur-ii saak yent damm mɔi; kimaan sɔɔ ki mɔk u mɔŋ yiikoo ki li ki nyii Yennu boori. Yennu-e te ki binba mɔk yiikoo na mɔk yiikoo. ² Wunba ki saak yent damm sennu, li want nan u bia ki saak Yennu mɔbi; ki wunba kur tuun nna baat nan tubdatue u mɔŋ paak. ³ Binba tuun toonbiit nae tiin yent damm jaŋmaanii, ŋaan binba ki tuun toonbiit, bi ki tiin yent

damm jaŋmaanii. Yi-i kii loon yii tiin yent daano, li ŋan ki yii tuun linba ŋan, ki wun paki; ⁴ u tee Yennu toontunnɔe ki tuun linba ŋan ki teeni; ŋaan yi-i tuun toonbiit, yii tiino, kimaan u mɔk yaak nba saa dat i tuba. U tee Yennu toontunnɔe ki see Yennu taar ni ki daar binba tuun toonbiit na tuba. ⁵ Li paak, li kpaa talas ki i gaar yent damm moi, ki li daa tee i mantik tiin tubdatu na kaa, ŋaan ki i mi nan li tee linba ŋane. ⁶ Li paake te ki ti pa lampo, kimaan Yennu-e senn yent damm na a yoo kur bin jiir ki dia tingbouŋ na bonŋann. ⁷ Li paak, turimm linba tee bi yar; li-i jaŋ nan bin gaari lampo, amii linba ki i mɔk paak lampo, yin pa turib; li-i jaŋ nan ki i baak niro, yin baako; li-i biaki jaŋ nan yii tiin niro, yin tino.

Taa sii loon leeb biaŋinba

⁸ Daa mɔk soɔ panni. Yaa sii mɔk pann nba tee, ii loon i leebe. Wunba loon u loo, li daano gbeen Yennu sennu na kura. ⁹ Yennu sennu na yet a, “Daa chommi; daa kpi niro; daa jaami; daa mɔk niɔŋ a loo bont paaki;” ki senn-yena biar ki pukin linba na paak ki li kur taan ki yet a, “Li loon a loo nan faa loon a moŋ biaŋinba na.” ¹⁰ Ki fi-i loon a loo, a kan tun bonbiir ki turo; kimaan lomme tee Yennu sennu na kur saku.

¹¹ Li tee nna man kimaan yaa mi yoo na nba tee biaŋinba na paak. Yoo maŋ baar nan yin fiir goon niwa. Ti tinnu daar pera, ki ki fok nan laa din fok biaŋinba, yoo nba ki ti din piin ki teen Yiisa Masia yada na. ¹² Nyioƙ na gaare, ki li ji yentir. Li paak, ŋaant man ki tin nyik

bunbõnn ni toona na, ɲaan jii yentu tobtiat. ¹³ Ɔaant ki ti toona-ii yeen nan niib nba tuu be yentu ni na, ki daa nyu daan ki yibi, ki daa tuun yuukpeentoona, koo ki chomm ki tuun jakint toona, koo ki tuun toonbiit booru booru, koo ki kɔn kunkɔna, koo ki mɔk funfunn nan leebi. ¹⁴ Ii tee nan ti Yomdaano Yiisa Masia nba tee bianaɲba na, ɲaan nyik i gbanant loonbiit, ki ji daa dukii li po.

14

Daa biir a lɔɔ

¹ Gaat yadkanpoona damm na man, ki daa nɔi namm mɔniɔk bi yada po. ² Sɔɔ yadae te ki u di jeet kur, ki wunba yada ki paar na mun kɔɔ nant. ³ Wunba di jeet kura na daa yisin wunba kɔɔ jesiati, ki wunba mun kɔɔ jesiati na daa biir wunba di jeet kur na sanni, kimaan Yennu gaarɔwa. ⁴ A tee ɲmee ki saa biir sɔɔ toontunno? Li tee u mɔɲ Yomdaano nae n yet waa do koo waa baa, ki u set saa dowaa, kimaan ti Yomdaano mɔk paɲ nba saa te ki wun do. ⁵ Tɔn, nisiab mun dukii a dayena ɲan ki gar dalia, ki siab mun jii daa kur ki li jan. Sɔɔ kur-ii dia waa teen linba yada. ⁶ Wunba dukii a dayena ɲan ki gar dalia na, u tuun nna ki teen ti Yomdaano baakire; ki wunba mun di jeet kur na, u tee nna ki teen ti Yomdaano baakire mun, kimaan u teen Yennu niipoouk jeet na paak; ki wunba mun kɔɔ jesiati na mun tuun nna ki teen ti Yomdaano baakir, ki mun bia teen Yennu niipoouk. ⁷ Sɔɔ kaa ki be ki fo

u yur po, koo ki kpenn u loomm kuumi. ⁸ Ti-i fo, ti Yomdaano paake te ki ti fo; ki ti-i kpo, u loomm paake ki ti kpo. Li paak, taa fo amii taa kpo, ti tee ti Yomdaano yabe. ⁹ Masia din kpo ki bia fiir kuun ni a wun teen footib nan kpeemm Yomdaano. ¹⁰ Ki fini, bee teen ki a biir a naa biki? Bee teen ki a yisin a naa biki? Ti kur tan saa set Yennu toonne ki wun bu ti buut. ¹¹ Li soɔ Yennu gbouŋ ni a, “Maa set be na, booru kur saa gbaan n toonn, ki soɔ kur saa yet a n set tee Yennu. Min Yennu-e pak na.”

¹² Li paak, soɔ kur tan saa fiit u moŋe ki tur Yennu.

Daa te ki a naa bik baa

¹³ Li paak, ti daa biir leeb sana, ŋaan kii mi i para ni nan i kan te ki i naa bik n baa. ¹⁴ Min nan ti Yomdaano Yiisa nba taan leeb ki ji tee niyeno nae teen ki n bann nan jeet kaa ki koo. Ŋaan soɔ-i dakin nan jesiat koo, ŋann li koo u boor. ¹⁵ Fi-i te ki a naa bik par biir jeet nba ki a di na paak, ŋann a ji ki tuun lomm toonn kaa. Niro nba ki Masia din gaar u paak ki kpo na, a daa te ki wun nyik Yennu sonu, a jedinu paaki. ¹⁶ Linba ki a dukii a li ŋan, a daa te ki niib n pak biit ki jiin li po. ¹⁷ Kimaan Yennu naan labaar ki tee dinu koo nyunu labaar kaa, ŋaan li tee popeenn nan parmaasir nan parpeenn yare ki Yennu Seyeŋ turit. ¹⁸ Wunba waa Masia nna, Yennu sii mok parpeenn nana, ki niib bia teeno baakir.

¹⁹ Li paak, ŋaant man ki tin yabir ki tun linba baat nan parmaasir, nan linba saa somm ti

leeb. ²⁰ Li mi ki a biir Yennu toona, jeet paak. Jeet kur nane, n̄aan li ki n̄an ki a di jeet nba saa te ki a naa bik n baa. ²¹ Linba n̄an tee ki a nyik linba saa te ki a naa bik n baae, li-i lekii tee nant n̄mamu koo daan nyunu. ²² Faa teen yada ki jiin jeet dinu po biaŋinba na, n̄aant ki lii be fin nan Yennu sinsuuk ni. Wunba tun linba ki u dukin nan li n̄an, ki ki m̄ok birsuk li paaki, parpeenn tee u yare. ²³ N̄aan wunba m̄ok birsuk linba ki u di na paak, n̄aan di, u m̄ok biit, kimaan u ki dir nan yada kaa. Niro-i teen yada nan bonsiar ki n̄ani, n̄aan tan tun li bont, li tee biite.

15

Ki jiin leeb sommir po

¹ Timm nba ki ti yada chee na, li n̄an ki tii m̄ok sukuru ki somm ti leeb nba yada daa ki chee na, ki daa tuun ti m̄oŋ loomm kuukoo kaa. ² N̄aant man ki ti kura baka-ii be ti naa waas ni ki sommib ki bin wei Yiisa Masia sonu fanu. ³ N̄oo Masia din ki loon wun tun u m̄oŋ loommi. Li sob Yennu gbouŋ ni a, “Binba sukii fin Yennu na, bi sukii mine.” ⁴ Linba kur sob Yennu gbouŋ ni na, li sob a tii tumiie. U gbouŋ maŋ teent sukuru, ki bia koontit para, a tii m̄ok dindann. ⁵ Yennu nba teent sukuru ki koontit para na, wun turi dudukyennkoo nan Yiisa Masia nba loon biaŋinba na; ⁶ ki i kura sii m̄ok dudukyennkoo ki dont Yennu nba tee ti Yomdaano Yiisa Masia Baa na.

Binba ki tee Juu teeb na Yenjiantu labaar

⁷ Ii gaan leeb man nan Masia nba gaari bianjinba na, ki Yennu sann n la paku. ⁸ Maa yeen linba na paak tee a Masia din kpint u moŋ ki tee Juu teeb na toontunnɔe, ki wann nan Yennu set tee mamɔmm daanɔ, ki gbeen ŋɔɔ Yennu mɔsona nba ki u din senn ki tur bi yeejajaana na, ⁹ ki te ki binba ki tee Juu teeb na dont Yennu sann, u ninbatinu paak. Li sob nnae Yennu gbouŋ ni a Defid yet a:

“N saa tura niipoouk binba ki tee Juu teeb na boor,
ki yin yanii ki paka.”

¹⁰ Li bia sob a: “Yimm nba ki tee Juu teeb na, ii mok man parpeenn, yimm nan Yennu niib.”

¹¹ Li bia sob a:

“Yimm nba ki tee Juu teeb na,
pakin man ti Yomdaanɔ Yennu;
nibooru kur n pakɔ bonŋann.”

¹² Aisaya mun din sob Yennu gbouŋ ni a:

“Jese yaaboonn tan saa baar ki Yennu saa chabɔ yaak,
ki u tan sii tee binba ki tee Juu teeb na yudaanɔ,
ki bi tan sii mok dindann u ni.”

¹³ Yennu nba turit dindann na, yaa teenɔ yada na paak, u saa turi parmaasir nan parpeenn bonchiann, ki ŋɔɔ Yennu Seyeenŋ paŋ saa te ki i dindann na n ŋamm yabit.

Linba paak ki Pɔɔl sobir nan parcheenn

¹⁴ N naa waas, n mi n par ni nan i binbeŋ ŋan, ki i mi Yennu maan bonŋann ki fit ki kpaan i leeb; ¹⁵ ki maa sobin gbouŋ nba ki teeni na, n mok parcheenn ki yaa n tiari baryenii, kimaan

Yennu mək ninbatinu n paak ¹⁶ ki te ki n tee Yiisa Masia toontunno, a n mɔont u barɲanii ki tur binba ki tee Juu teeb na, ki bi sii tee piinii ki teeno, ki u Seyeeɲ na saa te ki bin teen niɲamm ki penn u par. ¹⁷ Yiisa Masia paake ki n mək yuugontir Yennu toonn ni. ¹⁸ N loon ki n wannu toona nba ki Masia te ki n tun nae, ɲaan n kan fit pak nisiab toona po; u te ki n mɔont u labaar na ki tur binba ki tee Juu teeb, ki bia tun bakitnaun toona nba din te ki bi sak u mɔb. ¹⁹ Yennu Seyeeɲ paɲ nae te ki n tuun bakitnaun toona na, ɲanne te ki bi bann paɲ nba ki u mək. Ki n nyii Jerusalem ki lin doi ni ki tan baar Ilirikum tiɲ ni ki mɔontir Masia barɲanii na siar kur po. ²⁰ ɲanne ki n lin nan ninmɔnn ki mɔontir Masia barɲanii na ki teen niib nba ki mi gbati; n ki loon mii lin kii lei siaminba ki niib poɲ doɲ mɔonti, ²¹ kimaan li sob Yennu gbouɲ ni a:

“Niib nba ki bi daa ki mɔont u maan ki turib na saa lar,
ki binba daa ki gbat u po na saa bannir.”

*Pɔɔl nba din lor a wun saan gɔn Rom teeb
biaɲinba*

²² Tɔn, bona bonchiann tuu gɔɔr n sɔnu ki n ki fit baat ki gɔntini. ²³ ɲaan motanae ki n ji daa gbenn n toona nba be yaka na ni, li jii bina bonchianne ki n tuu loon man gɔni, ²⁴ motana n saa gɔniwa; ki n gɔnu maɲ poorpo li kan wei, ki n sii loon yin sommin ki n saan Speenn tiɲ ni. ²⁵ ɲaan sinsinn n saa saan Jerusalem-e, Yennu niib sommir paak, ²⁶ kimaan Yiisaweira nba be Masedonia nan Akaya yentnba ni na dukin

dudukit, ki yent bi para a bin lakin likirii ki tur Yennu niib nba tee tatimm ki be Jerusalem na. ²⁷ Li tee mōniie nan bi mōŋ loomme ki bi teemm piinii na. Li ŋan bin turib, kimaan Yennu barŋanii nba nyii Jerusalem niib boor ki baarib na paak. ŋanne te ki li ŋan nan bin teen piinii maŋ. ²⁸ Mi-i baar Jerusalem ki turib piinii maŋ, n saa nyi leŋ ki baar i boor ki gar saan Speenn tij ni. ²⁹ N mi nan mi-i baar i boor, Masia sommir sii be ti ni bonchiann.

³⁰ Tōn, n naa waas, ti Yomdaano Yiisa Masia sann paak, nan Yennu Seyeeŋ lomm paak, n barimi, a yii mei Yennu nan ninmōnn n paak kii taantin, ³¹ ki wuu guun ki Judea yent ni niib nba ki teen Yiisa Masia yada na daa kpimi; kii biaki meio a piinii nba ki n saa tur Yennu niib na, bin gaar nan parpeenn. ³² Li-i tee ki Yennu loon, n saa baar i boor, ki mōk parpeenn, ki foi waan. ³³ Yennu nba teent parmaasir na-ii be nani. Mamōmm.

16

Foontii

¹ Tōn, n loon ki n wanni ti niipoo Fiibe po; u be Senkrea doo ni ki sommit Yiisaweira leŋ. Li-i tee ki u baar i boor, ² yin gaaro ti Yomdaano Masia sann paak, nan Yennu niib nba bo sii gaan bi leeb bianŋinba na, ki sommo waa loon linba i boor, kimaan u mun tuu sommit niib bonchiann, nan n mōŋ gbaa.

³ N foont Prisila nan u soro Akuila, binba tee n toontunleeb Yiisa Masia toona ni na. ⁴ Bi din jii bi manfoa ki tinn n manfoor, li paak ki n teemm niipoouk. Li ki tee n kuukoŋ kaa teemm

niipoouku, ɣaan nan binba ki tee Juu teeb ki tee Yiisaweira nawa. ⁵ N bia foont Yiisaweira nba lakii ki jiantir Yennu bi ɣaak ni na.

N foont n yɔɣaɣ Epanetus, wunba din tee Asia yent ni sinsinn niro nba teen Masiaweiro na. ⁶ N foont Meeri, wunba din tuun bonchiann ki teeni na. ⁷ N foont Andronikus nan Junias, binba tee n booru ni niib, ki min nan ɣamm din lakin koo dansarik; ki Masia toomiinba mib bonɣann na, ɣamme din sint teen Masiaweirawa ki n tan wei.

⁸ N foont n yɔɣaɣ Ampliatus, wunba ki n loono ti Yomdaano paak na. ⁹ N foont Urbanus, wunba tee ti toontunnanloo Masia toona ni na. N foont n yɔɣaɣ Stakis mun biak. ¹⁰ N bia foont Apeles, wunba din la bikinu ɣaan lek bia daa waa Masia nan barmonii na. N foont Aristobulus ɣaateeb. ¹¹ N foont n booru ni niro nba ki bi yiu Herodionn na, ki foont Nasisus ɣaateeb nba teen ti Yomdaano yada na.

¹² N foont Traifena nan Traifosa, binba tuun ti Yomdaano toona na. N foont n yɔɣaɣ Pesis, wunba tuun ti Yomdaano toona bonchiann na. ¹³ N foont Rufus, wunba mantik waa ti Yomdaano sonu bonɣann na. N foont u naa, wunba tuu loonin nan n tee u moɣ bike na. ¹⁴ N foont Asinkritus nan Flegonn nan Hemes nan Patrobas nan Hemas nan Masiaweira kur nba be namm na. ¹⁵ N foont Filologus nan Julia nan Nereus nan u niipoo, nan Olimp as nan Yennu niib kur nba be namm na.

¹⁶ Ii foont leeb kii kpamii man. Masiaweira nba be lokir kur po foonti.

Kpaanjoontii

17 N naa waas, n kpaaniie, ii mi man binba bokitir Yiisa niib, ki dokib u sonu ni, ki bia ki saak wannu nba ki i gaar na. Lokitirib man.

18 Li nibooru ki waa ti Yomdaano Masia kaa, bi waa bi moŋ niŋo. Bi dia momante ki kpann binba yaa dudukit ki chee na. 19 Ton, soŋ kur gbat yaa gaar Masia barŋanii bianinbawa. Li paake ki n mok parpeenn nani. N loon ki ii mok yan ki jiin linba ŋan po, ŋaan daa saak bonbiiri.

20 Li kan yukir ki Yennu nba teent parmaasir na saa te ki yin ŋmaa Sintaanii yur paak.

Ti Yomdaano Yiisa Masia ninkpabaug-ii be nani.

Foontii biak

21 Ton, n toontunnanlɔɔ Timoti foonti; ki n ninjamm Lusius nan Jasonn nan Sosipata mun bia foonti. 22 Min Tesius nba sobin linba ki Pɔɔl pak na foonti, ti Yomdaano sann ni.

23 Gayus, wunba tee min Pɔɔl ŋaadaano, ki Masiaweira jiantir u ŋaak ni na mun foonti. Erastus, wunba tee doo na likdiaro na, ŋoo nan ti naa bik Kɔɔtus mun foonti. ((24 Ti Yomdaano Yiisa Masia n somm i kura.))

Yenmiarjoontik

25 Li ŋan ki tin baak Yennu, kimaan u fit te ki i set waau fanu nan maa moont barŋanii ki jiin Yiisa Masia po, ki li fiit woonin ni barmonii nba din bor bina bina na. 26 Ŋoo Yennu sokiniinba gaar ki sobir gbouŋ ni ki li fiit barmonii na; ki Yennu nba yoo be maŋ tur mob a booru kur n bannir, ki la yaak ki teen Masia yada ki sak u mob. 27 Ŋoo kooe tee Yennu ki tee yandaano.

Niib kur n pakə məkmək nan məkmək, Yiisa
Masia sann paak. Maməmm.

Yennu Gbouŋ Mɔɔr
Bimoba: Yennu Gbouŋ Mɔɔr Bible

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bimoba

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Sep 2022 from source
files dated 11 Jul 2022

00d89ba0-4677-52d9-9bc5-aa3d7c5c966d